

Ústní část maturitní zkoušky z českého jazyka

Předmětem ústní části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury je prokázání praktických komunikačních dovedností, interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím vědomostí a dovedností získaných v průběhu vzdělávání. Žák charakterizuje dílo a život autora, umělecký směr, ke kterému náleží, zařadí autora do literárního kontextu a tyto poznatky spolu se znalostmi literární teorie aplikuje na ukázce uměleckého textu. V neuměleckém textu se soustředí především na využití slohových a komunikačních prostředků.

Žák čtvrtého ročníku má povinnost odevzdat nejpozději do konce března daného školního roku svému vyučujícímu českého jazyka seznam 20 literárních děl sestavený na základě zveřejněných kritérií (viz seznam maturitní četby Obchodní akademie v Trutnově).

Žákův seznam je seznamem jeho maturitních otázek, respektive seznamem pracovních listů, z nichž si žák u maturitní zkoušky losuje právě jeden – ústní zkoušku koná s pracovním listem a s listem struktury ústní zkoušky.

Pracovní list obsahuje výňatek z uměleckého textu vylosovaného díla a výňatek z neuměleckého textu. K pracovnímu listu je přiložena obecná struktura ústní zkoušky (viz níže). Aby žák úspěšně složil ústní část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury, je povinen zodpovědět otázky jak charakteristiky uměleckého textu, tak i charakteristiky neuměleckého textu.

OBECNÁ STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

kritérium	dílčí část	ověřované vědomosti a dovednosti
CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU	analýza uměleckého textu	I. část • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
		II. část • vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba
		III. část • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
	literárněhistorický kontext	• kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext
CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	analýza neuměleckého textu	I. část • souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
		II. část • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku